

Fondförsäkring för KAP-KL och AKAP-KL Läraryrskunder

Försäkringsvillkor 535
Folksam Tjänstemannapension

Gäller avtal tecknade från och med 1 januari 2014

Folksam

Innehåll

Försäkringsavtalet	3
Försäkringens ikraftträdande.....	3
Premie.....	3
Fondförsäkring	3
Försäkringsbelopp.....	3
Ålderspension.....	3
Ändring av avtalet	4
Utbetalning	4
Anmälan om dödsfall.....	4
Flytträtt	5
Tidpunkt för utbetalning samt räntebestämmelser.....	5
Information om försäkringen.....	5
Force majeure.....	5
Folksam behandling av personuppgifter.....	5
Pensionsnämnden	5
Ändring av försäkringsvillkor	5
Om Folksam upphör att vara valbart	5
Om vi inte skulle komma överens	6
Begreppsförklaringar	7

Fondförsäkring för KAP-KL och AKAP-KL Lärarfonder

För försäkring som tecknats i Folksam i samband med beståndsöverlåtelse från Skandia kan särskilda regler gälla, se särskild information.

Försäkringsavtalet

Folksam Fondförsäkringsaktiebolag med bifirma Folksam Tjänstemannapension, organisationsnummer 516401-8607, nedan kallat Folksam, är valbart bolag och meddelar fondförsäkring för KAP-KL och AKAP-KL Lärarfonder, nedan kallad försäkringen. Adressen är Folksam, 106 60 Stockholm. För mer information om bolaget, gå in på folksam.se eller kontakta närmaste Folksamkontor.

Kollektivavtalad försäkring

Fondförsäkring för KAP-KL och AKAP-KL Lärarfonder är en premiebestämd tjänstepension som grundar sig på kollektivavtal. Försäkringen gäller för anställda som omfattas av någon av följande pensionsplaner:

- Avgiftsbestämd ålderspension KAP-KL, som är ett kollektivavtal mellan å ena sidan Sveriges Kommuner och Landsting (SKL), å andra sidan Lärarförbundet och Lärarnas Riksförbund genom Lärarnas samverkansråd. Parterna benämns nedan kollektivavtalsparterna.
- Avgiftsbestämd ålderspension enligt AKAP-KL, som är ett kollektivavtal mellan å ena sidan Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) och å andra sidan Lärarförbundet och Lärarnas Riksförbund genom Lärarnas samverkansråd. Parterna benämns nedan kollektivavtalsparterna.

I dessa försäkringsvillkor används den gemensamma benämningen avtalsområdet för pensionsplanerna enligt ovan. Om avvikande regler för pensionsplan eller försäkringar tecknade vid visst tillfälle anges detta särskilt.

Pensionsnämnden svarar för tolkningen av parternas överenskommelser och har en rådgivande funktion, se nedan under *Pensionsnämnden*.

För försäkringsavtalet gäller, utöver kollektivavtalet i tillämpliga delar, dessa försäkringsvillkor, vid var tid gällande "Aktuella regler och avgifter" för försäkringen samt Folskams försäkringstekniska regler. Vidare gäller vad som anges i försäkringsavtalslagen (2005:204) och svensk lag i övrigt.

Dessa villkor gäller även för eventuell extra premie som betalas in till försäkringen enligt överenskommelse mellan avtalsparterna, mellan arbetsgivare och lokal facklig organisation eller mellan arbetsgivare och anställd.

Försäkrad är den anställda på vars liv försäkringen gäller.

Försäkringstagare är den anställdes arbetsgivare. Om den försäkrade byter anställning inom avtalsområdet, blir den nya arbetsgivaren automatiskt ny försäkringstagare. I fråga om rätten till försäkringsförmån anses varje försäkrad som försäkringstagare. Om den försäkrade lämnat någon uppgift som är ofullständig eller oriktig gäller detsamma som om den försäkrade varit försäkringstagare.

Försäkringen får inte pantsättas, belånas eller återköpas och inte heller ändras på så sätt att den upphör att vara pensionsförsäkring enligt inkomstskattelagen (1999:1229). Överlåtelse får endast ske vid byte av arbetsgivare inom avtalsområdet.

Valcentralerna Pensionsvalet PV, Electum Pensionstjänst och Valcentralen AB har i uppdrag att administrera avtalsområdet.

Försäkringens ikraftträdande

Försäkringen träder i kraft när Folksam mottagit uppgift om den försäkrades val och mottagit den första premien från valcentralen.

Premie

Arbetsgivaren betalar in premien till valcentralen som överför den till Folksam.

Försäkrad som är arbetsoförmögen på grund av sjukdom eller olycksfall, eller föräldraledig enligt socialförsäkringsbalken (2010:110), kan ha rätt till avgiftsbefrielse.

Premieinbetalningen upprätthålls då genom avgiftsbefrielseförsäkring, för vilken AFA Försäkring är försäkringsgivare. Särskilda villkor gäller för denna försäkring.

Fondförsäkring

Den första premien som betalas in till Folksam placeras i en så kallad Entréfond med hänsyn tagen till den försäkrades ålder, se för försäkringen tillämpliga "Aktuella regler och avgifter". Den av inträdesålder bestämda Entréfonden innebär att risken är lägre ju äldre den försäkrade är. Fortsatta premier placeras i Entréfonden till dess att den försäkrade anmält om annan placering. Den försäkrade kan när som helst lämna Entréfonden. Placering kan därefter ske antingen fritt inom ett bestämt fondutbud, så kallat Fritt val, eller i Pluskoncept, som innebär placering efter ålder i en av Folksam bestämd grupp av fonder och därefter efter ålder automatisk omplacering till annan av Folksam bestämd grupp av fonder, se för försäkringen tillämpliga "Aktuella regler och avgifter". Folskams fondutbud och fonder i Pluskoncept kan komma att förändras. Folksam har rätt att överföra frigt kapital från en utgående fond till annan lämplig fond. Läs mer på folksam.se om valbara fonder/Pluskoncept.

Anmälan om byte av fond ska göras via Logga in – Mina Sidor på folksam.se eller på annat anvisat sätt. Fördelning mellan olika fonder anges i hela procent. Premie får fördelas mellan högst tio fonder. Totalt kan högst 20 fonder ingå i försäkringsavtalet. Placering i Pluskoncept måste avse såväl hela pensionskapitalet som kommande premier.

Folksam åtar sig att placera premie inom fem bankdagar från den dag premien bokförts hos bolaget. Folksam åtar sig att genomföra fondbyte inom fem bankdagar från den dag anmälan inkommit till bolaget. Under tid som fondhandel pågår i försäkringen kan nya order om fondbyte inom lämnas. Avgifter får tas ut för att täcka Folskams kostnader, se för försäkringen tillämpliga "Aktuella regler och avgifter".

Försäkringsbelopp

Försäkringsbeloppet/pensionen fastställs på följande sätt:

- Fondandelarna fördelas på det antal år utbetalning ska ske, med hänsyn tagen till framtida avgifter. Folksam använder antaganden om dödlighet/livslängd i försäkringsbeståndet.
- Den faktiska utbetalningen motsvarar inlösenvärdet av antalet fondandelar som, efter avdrag för skatt och avgifter, fastställs för varje utbetalningstillfälle. Beloppet beräknas utan hänsyn till kön.

Ålderspension

Ålderspension utbetalas i sin grundform till den försäkrade från och med den månad den försäkrade fyller 65 år. Utbetalningen pågår livet ut. Utbetalningarnas storlek beror bland annat på pensionskapitalets utveckling.

Den försäkrade har rätt att ändra försäkringen, se *Ändring av avtalet*.

Ålderspension med återbetalningsskydd

Försäkringen gäller med återbetalningsskydd, om inte den försäkrade har valt bort det.

Återbetalningsskydd innebär att efterlevande (förmånstagare) kan få del av det pensionskapital som finns kvar i försäkringen vid den försäkrades dödsfall. Utan återbetalningsskydd blir den egna ålderspensionen högre.

För ålderspension med återbetalningsskydd gäller följande:

- Avlider den försäkrade innan ålderspensionen börjat utbetalas, omvandlas pensionskapitalet till ett återbetalningsskydd, som utbetalas till insatt förmånstagare i fem år. Utbetalningarnas storlek beror bland annat på pensionskapitalets storlek.
- Avlider den försäkrade efter det att livsvarig ålderspension börjat utbetalas, fortsätter utbetalningarna till insatt förmånstagare i 20 år, eller den kortare tid som avtalats, med avdrag för den tid så ålderspensionen utbetalts. Avlider den försäkrade efter att tiden för återbetalningsskydd har löpt ut upphör försäkringen och inga utbetalningar gör därefter. Om försäkringen tecknats med livsvarig ålderspension kombinerat med återbetalningsskydd, bortfaller en del av värdet när den försäkrade avlider efter det att utbetalning av ålderspension påbörjats. Dessa försäkringar bidrar på så sätt till arvsvinsterna.
- Avlider den försäkrade efter det att tidsbegränsad ålderspension har börjat utbetalas ut, fortsätter utbetalningarna till insatt förmånstagare under resterande tid.

Försäkrad och förmånstagare har rätt att ändra försäkringen, se *Ändring av avtalet*.

Förmånstagarförordnande

Generellt förordnande

Vid försäkringens tecknande gäller ett generellt förmånstagarförordnande för återbetalningsskyddet.

Om inte särskilt förordnande anmälts till Folksam, utbetalas återbetalningsskyddet till förmånstagare i denna ordningsföljd:

- a. Den försäkrades make/registrerade partner/sambo.
- b. Den försäkrades arvsberättigade barn.

Finns det flera barn som är förmånstagare fördelas återbetalningsskyddet i lika delar mellan dem.

Make är förmånstagare även när mål om äktenskapsskillnad pågår. Registrerad partner är förmånstagare även när mål om upplösning av registrerat partnerskap pågår.

Med sambo anses ogift person, som under äktenskapsliknande förhållanden stadigvarande sammanbor med ogift försäkrad vid dennes död, förutsatt att de

- har eller har haft eller väntar barn tillsammans eller
- tidigare har varit gifta eller registrerade partner eller, i vart fall
- stadigvarande sammanbott sedan minst sex månader.

Om förmånstagaren avlider innan försäkringens värde till fullo utbetalats inträder annan förmånstagare om sådan finns.

Saknas förmånstagare görs ingen utbetalning.

Särskilt förordnande

Den försäkrade kan anmäla annat förmånstagarförordnande till Folksam. Sådant förordnande kan endast omfatta

- c. make/registrerad partner eller tidigare make/registrerad partner
- d. sambo eller tidigare sambo
- e. barn/styvbarn/fosterbarn till den försäkrade eller till någon person under a) eller b).

Finns det flera barn som är förmånstagare fördelas återbetalningsskyddet i lika delar mellan dem såvida inget annat anges.

Om förmånstagaren avlider innan försäkringens värde till fullo utbetalats, inträder annan förmånstagare om sådan finns.

Saknas förmånstagare görs ingen utbetalning.

Avstående

Förmånstagare kan helt eller delvis avstå från sin förmånstagarrätt. Vid avståendet inträder den eller de förmånstagare som skulle ha haft rätt till utbetalning om den avstående varit avliden.

Ålderspension utan återbetalningsskydd

Om ålderspension gäller utan återbetalningsskydd upphör försäkringen vid den försäkrades dödsfall och inga utbetalningar görs därefter.

Ändring av avtalet

Den försäkrades ändringsmöjligheter

Ändring enligt nedan ska anmälas till Folksam.

Återbetalningsskydd

Den försäkrade kan när som helst välja bort återbetalningsskyddet.

Innan utbetalning av ålderspension påbörjats kan den försäkrade välja tillbaka återbetalningsskydd. Om återbetalningsskydd läggs till och ska gälla även tidigare intjänad ålderspension, måste hälsokraven uppfyllas vid hälsoprövning. För försäkrad som inte uppfyller hälsokraven begränsas återbetalningsskyddet till premie som tjänats in från och med månaden efter valet av återbetalningsskyddet. Om återbetalningsskyddet läggs till inom 12 månader efter en familjehändelse krävs ingen hälsoprövning. Med familjehändelse avses att den försäkrade gifter sig, blir sambo eller får barn.

Inför den första utbetalningen av ålderspension har den försäkrade rätt att ändra antalet år med återbetalningsskydd till lägst fem år.

Utbetalningsålder

Ålderspension utbetalas i sin grundform från och med den månad den försäkrade fyller 65 år. Den försäkrade kan välja att få pensionen utbetald från annan ålder, tidigast från 55 års ålder.

Utbetalningstid

Ålderspension utbetalas i sin grundform livet ut. Inför den första utbetalningen kan den försäkrade välja tidsbegränsad utbetalningstid, lägst fem år.

Förmånstagens ändringsmöjligheter efter den försäkrades död

Om den försäkrade avlider innan utbetalning av ålderspension har påbörjats, har förmånstagare rätt att senare lägga utbetalningen samt ändra utbetalningstiden till lägst fem år. En ändring måste avse hela försäkringen och skriftligen godkännas av samtliga förmånstagare vars rätt inträtt. Förmånstagare har dessutom rätt att under utbetalningstiden byta fonder. Samtliga förmånstagare, vars rätt inträtt, måste skriftligen godkänna fondbytet.

Utbetalning

Utbetalningstermin är normalt månad i efterskott. Om det periodiska beloppet understiger två procent av prisbasbeloppet, har Folksam rätt att ändra utbetalningstid och utbetalningstermin. Är pensionskapitalet lägre än 30 procent av prisbasbeloppet när utbetalningen ska påbörjas, har Folksam rätt att lösa in försäkringen med ett engångsbelopp.

Anmälan om dödsfall

Den försäkrades dödsfall ska anmälas snarast möjligt till Folksam. Dödsfallsintyg och släktutredning från Skatteverket

ska bifogas anmälan. På begäran ska kompletterande handlingar och uppgifter i övrigt som är av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning lämnas.

Flytträtt

Från och med den 1 januari 2014 finns flytträtt för KAP-KL och AKAP-KL. Flytt innebär överföring av hela det flyttbara pensionskapitalet till ny pensionsförsäkring. Se för försäkring- en tillämpliga ”Aktuella regler och avgifter”.

Tidpunkt för utbetalning samt räntebestämmelser

Utbetalning ska ske senast en månad efter det att den som gör anspråk på beloppet fullgjort vad som krävs för utbetalning. Om det finns anledning att utreda om någon uppgift som lagts till grund för försäkringsavtalet varit oriktig eller ofullständig, behöver utbetalning dock inte ske förrän en månad förflutit efter det att sådan utredning avslutats. Utredningen ska ske skyndsamt. Vid dröjsmål betalar Folksam ränta enligt vad som framgår av för försäkringen tillämpliga ”Aktuella regler och avgifter”.

Information om försäkringen

Folksam utfärdar årligt värdebesked till den försäkrade med uppgift om pensionskapitalet och kan lämna upplysning om gällande förmånstagarförordnande. Den försäkrades arbetsgivare har rätt att få del av information som behövs för bedömning av rätten till avdrag för pensionskostnader. Folksam kan på begäran lämna annan information rörande försäkringen.

Force majeure

Om dröjsmål med utbetalning uppstår genom myndighetsåtgärd, krigshandling, terroristhandling, strejk, bojkott, blockad eller liknande händelse, är Folksam inte ansvarigt för förlust som detta kan medföra.

Folksams behandling av personuppgifter

Huvudansvarig för behandlingen av dina personuppgifter är det bolag som du har avtal med, det vill säga Folksam.

De personuppgifter som vi hämtar om dig används för att vi ska kunna fullgöra våra avtalsförpliktelser och för ändamål som är nödvändiga i försäkrings- och sparandeverksamheten. Uppgifterna används för till exempel premieberäkning, statistik och förebyggande av skador samt för marknadsföring genom till exempel e-post och sms. Vi använder även uppgifterna i vår skadeförebyggande forskning.

De flesta uppgifterna lämnar du själv, men vi kan även komplettera med uppgifter från andra källor, som folkbokförings-, fastighets- och kreditupplysningsregister.

Dina personuppgifter behandlas med sekretess, i enlighet med Folksams etiska regler.

I ett kundregister, som är gemensamt för Folksambolagen, hanteras dina adressuppgifter samt enkla grundläggande uppgifter om ditt avtal. Kundregistret används bland annat för automatisk adressuppdatering, samordning av information till dig och marknadsföring. Enligt personuppgiftslagen har du rätt att begära information om och rättelse av de personuppgifter som finns om dig. För utdrag skriver du till Registerutdrag, Folksam, 106 60 Stockholm.

Pensionsnämnden

Kollektivavtalsparterna har inrättat en pensionsnämnd – Pensionsnämnden – som svarar för tolkningen av parternas överenskommelser och i övrigt är rådgivande till Folksam och

valcentralerna. Försäkringstagare, försäkrad eller förmånstagare kan begära att en fråga rörande tolkning eller tillämpning av bestämmelser rörande avtalsområde ska behandlas i nämnden. Nämndens ledamöter utses av kollektivavtalsparterna.

Ändring av försäkringsvillkor

Villkor för försäkring som är utformad enligt kollektivavtal mellan parter på arbetsmarknaden får anpassas till framtida ändringar i kollektivavtalet. Anpassning får även ske till sådana framtida ändringar av tillämpningen av kollektivavtalet som beslutas av kollektivavtalsparterna, Pensionsnämnden eller behörigt organ som är utsett av berörda kollektivavtalsparter. Ändringar i försäkringsvillkor kan göras av Folksam under försäkringstiden om detta är nödvändigt med hänsyn till ändrad lagstiftning, myndigheters föreskrifter eller ändrad rättstillämpning. Ändringar kan även göras av annan anledning, om ändringen generellt sett inte kan anses innebära en betydande nackdel för försäkringstagarna eller andra berättigade. En villkorsändring träder i kraft vid den nya premieperiod som inträder närmast efter ändringen.

Om Folksam upphör att vara valbart bolag

Om Folksam skulle upphöra att vara valbart bolag för avtalsområdet, kan uppkommet pensionskapital kvarstå i Folksam enligt vid upphörandet gällande villkor för anslutning till avtalsområdet.

Om vi inte skulle komma överens

Vi vill att du ska vara nöjd

Det är viktigt att det finns en väl fungerande klagomålshandtering för att du som kund ska kunna få dina intressen tillgodosedda.

En god hantering av klagomål ger Folksam en möjlighet att fånga upp problem samt att vidta förebyggande åtgärder.

Vänd dig först till oss på Folksam

Om du har frågor om behandlingen av ditt ärende, ta i första hand kontakt med ärendets handläggare, som kan ge dig förklaringar och kompletterande upplysningar.

Om du skulle vilja gå vidare med ditt ärende, har du rätt att få det omprövat hos Folksam eller överprövat enligt nedan.

Din rätt till överprövning av ditt ärende

Om du inte är nöjd med Folksams beslut eller handläggning kan du begära att få ditt ärende prövat hos Kundombudsmannen Folksam. Om det därefter föreligger tvist kan du begära överprövning i allmän domstol.

Om ditt ärende gäller tolkning av pensionsplanerna prövas din fråga i första hand i nämnd, se nedan. Om det därefter föreligger tvist har part i tvisten rätt att, till viss kostnad, hänskjuta frågan för slutligt avgörande till pensions-skiljenämnd enligt pensionsplanens bestämmelser.

Kundombudsmannen Folksam

Kundombudsmannen Folksam är en fristående och opartisk instans som kostnadsfritt prövar de flesta försäkrings-, sparande- och skadeärenden. Anmälan måste göras inom ett år från det att Folksam lämnat slutligt besked.

Adress: Kundombudsmannen Folksam 106 60 Stockholm

Telefon: 020-65 52 53

E-post: kundombudsmannen@folksam.se

folksam.se/kundservice/kundombudsmannen

Nämnder

Kollektivavtalsparterna har träffat överenskommelser om en särskild nämnd - Pensionsnämnden - som svarar för tolkningen av bestämmelser rörande avtalsområdet. Försäkringstagare eller du som försäkrad kan begära att fråga som angår er ska prövas av nämnden. Begäran om prövning i nämnden ska lämnas till valcentral som ansvarar för nämnden.

Om ett ärende har prövats av nämnden och tvist om tolkning eller tillämpning av försäkringsvillkoren eller försäkringsavtalet i övrigt föreligger, kan part hänskjuta tvisten till särskild skiljenämnd för avgörande. Skiljenämnden består av ledamöter utsedda av kollektivavtalsparterna. Det går också att få rättslig prövning genom att talan väcks i allmän domstol, under förutsättning att saken inte tidigare avgjorts genom skiljedom.

Allmän domstol

Tvist med Folksam kan prövas av tingsrätten. Om du har rättskyddsförsäkring kan du få ersättning därifrån för en del av kostnaderna. Du måste i så fall kontakta advokat eller annat lämpligt ombud, som kan godkännas av Nämnden för Rättskyddsfrågor (FNR).

Konsumentvägledning

Konsumenternas försäkringsbyrå

Konsumenternas försäkringsbyrå ger kostnadsfri vägledning i frågor som rör försäkring, men prövar inte enskilda försäkringstvister.

Adress: Box 24215, 104 51 Stockholm

Telefon: 0200-22 58 00

konsumenternas.se

Kommunal konsumentvägledning

Kommunal konsumentvägledning finns i många kommuner och ger kostnadsfri hjälp i försäkringsärenden.

Begreppsförklaringar

Arvsvinst

Pensionskapital efter avliden med försäkring som saknar fullständigt återbetalningsskydd eller annat efterlevandeskydd och som tillfaller övriga liknande försäkringar.

Fond (investeringsfond)

Samling av värdepapper (portfölj) som ägs av andelsägare.

Fondförsäkring

Livförsäkring som saknar garanterat pensionsbelopp och för vilken försäkringstagaren eller den försäkrade själv bestämmer inriktningen på sitt sparande genom att välja en eller flera fonder som är valbara hos försäkringsföretaget.

Förmånstagare

Person som har rätt att få pension från försäkringen.

Försäkrad

Fysisk person på vars liv, ålder eller hälsa en försäkring gäller.

Försäkringsgivare

Försäkringsföretag som fysisk eller juridisk person har tecknat försäkring med.

Försäkringshandlingar

Försäkringsbesked

Innehåller upplysningar om försäkringens omfattning.

Försäkringsvillkor

Beskriver de regler som gäller för försäkringen. Innehåller bland annat upplysningar om vem som är försäkringsgivare, försäkringstagare samt vilka ersättningsmoment och ändringsmöjligheter som finns.

Aktuella regler och avgifter

Är en del av försäkringsvillkoren och beskriver vid varje tidpunkt gällande regler och avgifter.

Försäkringstagare

Fysisk eller juridisk person som har tecknat försäkring med försäkringsföretag eller som har övertagit en försäkring.

Försäkringstid

Försäkringens giltighetstid.

Inlösenvärde

Inlösenvärdet i en fond är antalet fondandelar multiplicerade med fondens köpkurs vid inlösentillfället.

Pensionskapital

Aktuellt värde på pensionsförsäkringen som beräknas utifrån verkligt resultat.

Prisbasbelopp

Belopp som grundar sig på prisutvecklingen i samhället (konsumtprisindex) och som varje år bestäms av regeringen.

Återbetalningsskydd

Efterlevandeskydd som innebär att hela eller en del av pensionskapitalet betalas ut till förmånstagare vid den försäkrades död.